

Sygn. akt II UK 214/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku J. T.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
o świadczenie rehabilitacyjne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 9
lipca 2014 r., sygn. akt VII Ua (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża ubezpieczonej kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. wyrokiem z dnia 9 lipca 2014 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczoną J. T. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 18 grudnia 2013 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 3 kwietnia 2013 r., którą organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od dnia 26 marca 2013 r.

Ubezpieczona J. T. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 9 lipca 2014 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 286 k.p.c. w

związku z art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na potrzebę wykładni art. 286 k.p.c. Zdaniem skarżącej, praktyka orzecznicza odnośnie do interpretacji i stosowania art. 286 k.p.c. w zakresie dopuszczenia opinii uzupełniającej przez ustne wyjaśnienia biegłego na rozprawie „rozciągają się” od uznania, że jest to dyskrecyjne uprawnienie sądu niezależne od obiektywnych przesłanek, przez uznanie, że sąd ma obowiązek zastosowania tego środka dowodowego, w sytuacji gdy zaistnieją uzasadnione wątpliwości co do wniosków ujętych w tej opinii, przez pogląd, że sąd jest zobowiązany do zastosowania tego środka dowodowego w przypadku, gdy strona złoży umotywowane zastrzeżenie na piśmie do opinii wydanej przez biegłego.

Mając to na uwadze, skarżąca sformułowała pytanie: „czy w sytuacji, gdy strona zgłosi wniosek o dopuszczenie dowodu uzupełniającego z opinii biegłego lekarza specjalisty, w którym wnosi o bezpośrednie wysłuchanie biegłego i zadanie mu pytań bezpośrednio, ze względu na fakt, iż biegły nie ustosunkował się do pytań przedstawionych mu przez stronę pisemnie, zaś strona umotywowwała swój wniosek uzasadnionymi zastrzeżeniami do opinii biegłego, sąd jest zobowiązany dopuścić dowód uzupełniający z opinii biegłego na podstawie art. 286 k.p.c.?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c.,

a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Ponadto, konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07). W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany. Należy przy tym podkreślić, iż nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) analogicznie jak nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Oceniając wniosek skarżącej przy uwzględnieniu wyżej opisanych kryteriów Sąd Najwyższy stwierdza przede wszystkim, że art. 286 k.p.c. nie wymaga wykładni, gdyż jego treść nie nasuwa wątpliwości interpretacyjnych. Utrwalony jest w orzecznictwie pogląd, że konieczność przedstawienia dodatkowej opinii przez

tego samego lub innego biegłego, co do zasady, zależy od uznania sądu (por. pośród wielu wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2002 r., II UKN 399/99, OSNAPiUS 2001 nr 15, poz. 497). Dopuszczenie dodatkowej opinii innego biegłego należy do uprawnień sądu, który nie jest związany wnioskami stron w tym przedmiocie. To sąd każdorazowo decyduje, czy istnieje potrzeba wykorzystania wiadomości specjalnych, jak i ocenia przydatność oraz zupełność wydanej opinii. Sąd nie ma również obowiązku dopuszczania dowodu z opinii kolejnego biegłego tylko z tej przyczyny, że dotychczas wydana w sprawie opinia jest niekorzystna dla strony występującej z takim wnioskiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2017 r., III UK 41/16, LEX nr 2209097). Ponadto, przyjmuje się, że jeżeli występuje rozbieżność, niezupełność lub niejasność opinii, a materiał dowodowy nie daje podstawy do oparcia się wyłącznie na opinii jednego biegłego, sąd powinien przez łączne zbadanie stanowiska biegłych wyjaśnić zachodzące w ich opiniach sprzeczności bądź też zażądać dodatkowej opinii innych biegłych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 listopada 1999 r., II UKN 220/99, OSNAPiUS 2001 nr 6, poz. 204; z dnia 10 lutego 2000 r., II UKN 399/99, OSNAPiUS 2001 nr 15, poz. 497; z dnia 8 lutego 2002 r., II UKN 112/01, OSNP 2003 nr 23, poz. 580). Opinia biegłego jest zaś niejasna wtedy, gdy jej wnioski końcowe są nielogiczne, nieścisłe lub obwarowane takimi zastrzeżeniami, iż nie można ustalić, jaki ostatecznie pogląd przyjmuje biegły, a także wówczas, gdy sformułowana jest w sposób tak zawyły, że jest niezrozumiała lub gdy jej wnioski końcowe nie znajdują oparcia w badaniach opisanych przez biegłego. Za opinię niepełną należy, z kolei, uznać taką opinię, która nie uwzględnia lub pomija niezbędne czynności badawcze, co ma wpływ na jej końcowe wnioski lub też nie odpowiada na wszystkie pytania lub zagadnienia wskazane przez sąd w tezie dowodowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2017 r., I CSK 142/15, LEX nr 2269098).

Odnosząc te poglądy do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, wypada jednak podkreślić, że taka sytuacja w sprawie tej nie występuje. W toku postępowania sądowego zostały bowiem sporządzone dwie niezależne, ale w pełni zgodne ze sobą opinie biegłych lekarzy sądowych reprezentujących specjalności medyczne adekwatne do schorzeń występujących u skarżącej.

Niezależnie od powyższych stwierdzeń Sąd Najwyższy zauważa, że skarżąca ogranicza się do podniesienia w skardze wyłącznie zarzutów naruszenia przepisów postępowania. Sformułowanie wyłącznie zarzutów procesowych (w tym odnoszących się do sposobu prowadzenia postępowania dowodowego) uniemożliwia natomiast Sądowi Najwyższemu dokonanie oceny kasacyjnej w zakresie tego, czy w postępowaniu odwoławczym rzeczywiście wystąpiły braki o tak znacznym ciężarze gatunkowym, który rodziłyby konieczność uwzględnienia skargi. Jeśli bowiem nie zarzucono w skardze obrazy jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego przecież podstawę wyrokowania Sądu odwoławczego, to w konsekwencji nie jest możliwa ocena, czy naruszenie przepisów prawa procesowego powołanych w podstawie zaskarżenia mogło mieć – rzeczywiście - istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga przepis art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Oceniana w niniejszym postępowaniu skarga kasacyjna poprzestaje w istocie na kontestacji sposobu dokonywania ustaleń przez Sąd drugiej instancji, natomiast całkowicie umyka w niej to, co jest istotne, czyli wpływ tych naruszeń na ustalenie kwestii niezdolności do pracy będącej przesłanką do spornego w sprawie świadczenia rehabilitacyjnego.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., a w zakresie kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c., orzekł jak w sentencji.